

Sygn. akt II KK 619/22

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 lutego 2023 r.

sprawy **Z. G.** skazanego za czyn z art. 229 § 1 k.k. i in.

i **P. S.** skazanego za czyn z art. 228 § 1 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionych przez obrońców skazanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 10 maja 2022 r., sygn. akt V Ka 597/21

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Radomiu

z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt II K 997/18

postanowił

- 1. oddalić kasacje jako oczywiście bezzasadne;**
- 2. obciążyć skazanych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt II K 997/18, Sąd Rejonowy w Radomiu:

I. oskarżonego **P. S.** uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów, z tym iż uznał, że czynów zarzucanych w punktach I, II, III i IV części wstępnej wyroku oskarżony dopuścił się w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej

samej sposobności i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. za każdy z czynów na podstawie art. 228 § 1 k.k. skazał go, a na podstawie art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., w brzmieniu przepisów obowiązującym w chwili czynów, wymierzył mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 80 (osiemdziesiąt) stawek dziennych określając wysokość jednej stawki diennej na 50 (pięćdziesiąt) złotych,

II. za czyn z punktu V części wstępnej wyroku przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., przyjmując za podstawę wymiaru kary art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 33 § 1, 2 i 3 k.k., skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 20 (dwadzieścia) stawek dziennych określając wysokość jednej stawki diennej na 50 (pięćdziesiąt) złotych,

III. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz Komendy Wojewódzkiej Policji z siedzibą w R. kwoty 650 (sześćset pięćdziesiąt) złotych,

IV. za czyn z punktu VI części wstępnej wyroku przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na podstawie art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., przyjmując za podstawę wymiaru kary art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1, 2 i 3 k.k., skazał go na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych określając wysokość jednej stawki diennej na 50 (pięćdziesiąt) złotych,

V. na podstawie art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 85a k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu przepisów obowiązującym w chwili czynów wymierzył oskarżonemu P. S. karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i łączną karę grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych określając wysokość jednej stawki diennej na 50 (pięćdziesiąt) złotych,

VI. na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego P. S. przepadek korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa w wysokości 15000 (piętnaście tysięcy) złotych,

VII. na podstawie art. 41 § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 i 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego P. S. zakaz zajmowania stanowisk związanych z postępowaniami przetargowymi na okres 4 (czterech) lat,

VIII. na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu P. S. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 27 lutego 2017 roku godz. 06.03 do 25 maja 2017 roku.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia dotyczące innych oskarżonych oraz w przedmiocie kosztów procesu.

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionych od powyższego wyroku m.in. przez obrońcę oskarżonego P. S. oraz prokuratora, który zaskarżył ww. wyrok m.in. na niekorzyść oskarżonego P. S., w części dotyczącej orzeczenia o karze, Sąd Okręgowy w Radomiu, wyrokiem z dnia 10 maja 2022 r., sygn. akt V Ka 597/21:

I. zmienił zaskarżony wyrok:

1. w stosunku do P. S. w ten sposób, że:

- z opisu czynu z pkt. I części wstępnej zaskarżonego wyroku wyeliminował stwierdzenie: „w zamian za pomoc w wygraniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oznaczonego numer [...] na zakup i dostawę pojazdów osobowo-terenowych typu SUV oznakowanych z napędem 4x4 oraz pojazdów osobowo-terenowych typu SUV oznakowanych wraz z usługą przeglądów gwarancyjnych; polegającą na dokonaniu wpisów w specyfikacji, faworyzujących ofertę spółki A.” oraz „faworyzując ofertę spółki A.”;
- z opisu czynu z pkt. II części wstępnej zaskarżonego wyroku wyeliminował stwierdzenie: »w zamian za pomoc w wygraniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oznaczonego numer [...] pt. „Kompleksowe wykonanie usług napraw powypadkowych oraz remontowych blacharsko- lakierniczych pojazdów służbowych eksploatowanych w Komendzie Wojewódzkiej Policji z siedzibą w R. i jednostkach jej podległych” i zawartymi do niego umowami nr 1[...], 2[...], 3[...] i 4[...] z dnia 02.01.2015 r. z Komendą Wojewódzką Policji z/s. w R.«;
- z opisu czynu z pkt. III części wstępnej zaskarżonego wyroku wyeliminował stwierdzenie: »w zamian za pomoc w wygraniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oznaczonego nr rejestru [...] o przedmiocie dotyczącym wynajmu 7 sztuk samochodów do ćwiczeń praktycznych wraz z usługą uprzątnięcia miejsca ćwiczeń z pojazdów oraz części pojazdów w przypadku ich uszkodzenia w ramach projektu pod nazwą „D. polsko-norweski kurs na bezpieczeństwo strefy Schengen”« oraz „w zamian za pozytywne rozstrzygnięcie przedmiotowego

postępowania nr rej. [...] oraz zapewnienie przychylności w zakresie przyszłych przygotowań SIWZ w sposób dający uprzywilejowaną pozycję w postępowaniach przetargowych i ich pozytywnych rozstrzygnięć na rzecz PHU A. w R.";

- z opisu czynu z pkt. IV części wstępnej zaskarżonego wyroku wyeliminował stwierdzenie: „w zamian za bezkrytyczny odbiór zakupionych pojazdów w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup i dostawę pojazdów osobowo-terenowych typu SUV z napędem 4x4 oraz pojazdów terenowo-osobowych typu SUV z usługą przeglądów gwarancyjnych oznaczonego nr [...] ze Spółki z o.o. M. z siedzibą w M. tj. podwykonawcy usługi dokonania wymaganych zmian w zakupionych pojazdach oraz zapewnienie przychylności w zakresie przyszłych przygotowań SIWZ w sposób dający uprzywilejowaną pozycję w postępowaniach przetargowych oraz ich pozytywnych rozstrzygnięć na rzecz Spółki z o.o. M.";

- z opisu czynu z pkt. VI części wstępnej zaskarżonego wyroku wyeliminował stwierdzenie: „w zamian za pomoc w wygraniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oznaczonego numer [...] prowadzonego przez Komendę Wojewódzką Policji z/s w R. na zakup i dostawę pojazdów służbowych typu SUV wraz z usługą przeglądów gwarancyjnych" oraz „faworyzując ofertę spółki A.";

- karę pozbawienia wolności orzeczoną za ciąg przestępstw opisany w pkt. I rozstrzygnięcia podwyższył do 2 (dwóch) lat, a karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną w punkcie V - do 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy.

W pozostałym zakresie, w odniesieniu do oskarżonego P. S., sąd odwoławczy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia dotyczące innych oskarżonych oraz w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł m.in. obrońca oskarżonego P. S., który zaskarżył ten wyrok w całości co do tego oskarżonego, zarzucając mu rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. „obrazę przepisu art. 41 § 1 k.p.k. polegającą na nieuwzględnieniu wniosku o wyłączenie sędzi A. C. od rozpoznania w niniejszej sprawie w sytuacji, gdy nie powinna rozpoznawać sprawy apelacyjnej dotyczącej oskarżonego P. S., gdyż w związku ze złożeniem przez sędzię A. C. do Okręgowej Rady Adwokackiej w L.

zawiadomienia o ewentualnym delikcie dyscyplinarnym popełnionym przez obrońcę oskarżonego P. S., istnieją okoliczności mogące wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności w sprawie, bowiem konflikt, który sędzia A. C. rozpoczęła z obrońcą P. S. mógł mieć odzwierciedlenie w niekorzystnym rozstrzygnięciu postępowania apelacyjnego dotyczącego P. S..”

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku w części tj. co do pkt. I i przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w Radomiu V Wydział Karny Odwoławczy do ponownego rozpoznania”, ewentualnie, przy uznaniu przez Sąd Najwyższy oczywistej niesłuszności skazania, o uniewinnienie oskarżonego.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Na wstępie należy wskazać, że przepis art. 20 § 1 k.p.k. zobowiązuje (i w 2017 r. również zobowiązywał) sąd do tego, by w razie rażącego naruszenia przez obrońcę lub pełnomocnika strony ich obowiązków procesowych, zawiadamiał o tym fakcie właściwą okręgową radę adwokacką lub radę okręgowej izby radców prawnych i żądał od dziekana owej rady nadesłania w wyznaczonym, nie krótszym niż 30 dni, terminie informacji o podjętych działaniach wynikających z zawiadomienia. Podobny obowiązek nakłada na sąd § 112 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2022, poz. 2514 ze zm.), którego odpowiednikiem w 2017 r. był § 88 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 2316 ze zm.). Jest zaś oczywiste, że realizacja przez sędziego obowiązku ciążącego na nim z mocy prawa nie może sama przez się wskazywać na uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności. Dotyczy to zarówno sprawy, w której stwierdzono wskazane wyżej naruszenie obowiązków procesowych przez obrońcę lub pełnomocnika, jak i innej sprawy, w której stronę reprezentuje adwokat

lub radca prawny, którego dotyczyło zawiadomienie złożone w innym postępowaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., V KO 80/13). Sąd zobowiązany jest wszak do wykonania ciążących na nim, z mocy powyższych regulacji, obowiązków niezależnie od własnych „sympatii” i „antypatii”. W żadnym więc razie nie można podzielić stanowiska skarżącego, że sędzia poprzez realizację owego obowiązku wywołuje konflikt między nim a adwokatem lub radcą prawnym, którego dotyczy owo zawiadomienie. Tym bardziej nie ma też podstaw do twierdzenia, że złożenie przez sędziego tego zawiadomienia oznacza, że sędzia żywi w stosunku do obrońcy uczucie niechęci lub nienawiści, pozostaje z nim w konflikcie interesów, czy też „osobiście angażuje się w sprawę z obrońcą”. Oczywiście nie można wykluczyć niedopuszczalnej sytuacji, w której sędzia składa ww. zawiadomienie niezasadnie, powodowany li tylko niechęcią do adwokata lub radcy prawnego. Takie zachowanie mogłoby zostać uznane za wywołujące uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego. Wówczas jednak przyczynę uzasadnionych wątpliwości stanowiłaby okoliczność żywienia przez sędziego niechęci do obrońcy/pełnomocnika, której zewnętrznym przejawem byłoby składanie nieuzasadnionych zawiadomień na podstawie art. 20 § 1 k.p.k., a nie sam fakt złożenia wspomnianego zawiadomienia. I właśnie tę okoliczność należałoby we wniosku, złożonym w trybie art. 41 § 1 k.p.k., wykazywać. Pamiętać jednak trzeba, że sam fakt, że organy samorządu adwokackiego lub radcowskiego nie dopatrzą się we wskazywanym przez sąd, w powołanym wyżej zawiadomieniu, zachowaniu obrońcy lub pełnomocnika, rażącego naruszenia przez te podmioty ich obowiązków procesowych, nie jest równoznaczne z tym, że wskazane zawiadomienie miało charakter, wywołującej uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego, szykany.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy należy wskazać, że obrońca oskarżonego P. S., składając wniosek o wyłączenie sędziego A. C. w trybie art. 41 § 1 k.p.k., jako podstawę tego żądania wskazał okoliczność, że „sędzia A. C. złożyła do Okręgowej Rady Adwokackiej zawiadomienie o ewentualnym delikcie dyscyplinarnym, przy czym nie zostało ono wszczęte po przeprowadzeniu czynności wyjaśniających i w ocenie obrońcy stanowi to przyczynę do wątpliwości co do bezstronności sędziego A. C.” (k. 2415 v.).

Lakoniczność argumentacji przytoczonej przez obrońcę w celu uzasadnienia wniosku złożonego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. (wnioskodawca nie wskazał wszak ani czasu, ani jakichkolwiek innych okoliczności związanych ze złożeniem przez sędzię A. C. wspomnianego zawiadomienia, w tym trybu w jakim tego dokonano), w świetle zaprezentowanych wyżej uwag, nie pozostawia żadnych wątpliwości co do tego, że stanowisko Sądu Okręgowego w Radomiu, który postanowieniem z dnia 16 marca 2022 r., sygn. akt V Ka 597/21, nie uwzględnił wniosku obrońcy oskarżonego o wyłączenie sędzi A. C. od udziału w sprawie, było trafne. Organ ten bez wątpienia miał również rację wskazując, że obrońca powołał się „na okoliczności bliżej niesprecyzowane”.

Na zakończenie należy wskazać, że żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia kwestii badanej w toku postępowania kasacyjnego, nie mogły mieć powoływane przez skarżącego okoliczności związane z doręczeniem mu w dniu 2 sierpnia 2022 r. odpisu „wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego” z dnia 13 czerwca 2022 r. Po pierwsze bowiem okoliczność ta, jako zaistniała już po wydaniu zaskarżonego orzeczenia, w żaden sposób nie mogła wpłynąć na jego treść. Po drugie obrońca oskarżonego nie wskazał, dlaczego w jego ocenie okoliczność ta potwierdza zasadność kasacyjnego zarzutu. Za tego rodzaju wskazanie nie może być bowiem uznane określenie tej sytuacji mianem „zastanawiającej”.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy oddalił kasację wniesioną przez obrońcę P. S. jako oczywiście bezzasadną (art. 535 § 3 k.p.k.).

W związku z faktem, że postanowieniem z dnia 27 lutego 2023 r., sygn. akt II KK 619/22, Sąd Najwyższy oddalił również kasację wywiedzioną przez obrońcę oskarżonego Z. G. (w tym zakresie uzasadnienia postanowienia o oddaleniu kasacji nie sporządzano wobec braku wniosku), o kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 2 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k.